

ITU JSEGA
ENAKOST
V GLEDU

ново obsotelje

3

GLASILO ŠMARSKE KOMUNE IN NJENIH ORGANIZACIJ

Spoštovane bralke in bralci!

Z 3. številko našega glasila smo se vključili v priprave na volitve, zato je večji del vsebine posvečen temu. Poleg problematike volitev pa ta številka objavlja še nekatere probleme in zaključke, ki jih je obravnaval plenum Občinskega odbora SZDL o turizmu in kulturi, govor predsednika občine na pretekli seji Občinskega ljudskega odbora, nekatere spremembe in dopolnitve k predlogu ustave, ki so bile sprejete in sestavek za naše šolanje.

Pridružujemo se željam vseh občanov, da bi bile volitve čim uspešnejše in da bi nova občinska skupščina v naslednjih letih čimbolj uspešno vodila naše delo.

Tovariški pozdrav!

Občinski odbor SZDL
Uredniški odbor

Izhaja občasno. Odgovorni urednik Marjan Ungar. Urejuje uredniški odbor pri Občinskem odboru SZDL. Izhaja drugo leto.

VOLITVE SO PRAVICA IN DOLŽNOST

Tovarišice in tovariši, šmarski občani!

V našem naglem razvoju, ki ga doživljamo v zadnjih dveh desetletjih, pravkar ponovno stojimo na pomembni zgodovinski prelomnici, ki označuje revolucionarno stopnjo naše socialistične rasti. Zvezna in republiška skupščina sta pred dnevi proglasili socialistični ustavi, ki temeljita v človeku, izhajata iz človeka in človeku zagotavljata delo, svobodo, proizvodnjo in upravljanje ter delitev osebnih dohodkov po vloženem trudu in uspehu. Nikjer na svetu se doslej ne morejo ponašati s tako humano, človeško poglobljeno ustavo, kot pri nas. Na osnovi teh ustav si pišemo tudi temeljni zakon šmarske občine, to je občinski statut, o katerem bodo občani spregovorili na zborovanjih, ki bodo v prihodnjih dneh. Ti temeljni dokumenti niso papirnati, temveč so odraz naše socialistične prakse, ki se je uveljavljala preko samoupravnih organov, preko vedno večjega vključevanja delovnih ljudi v tiste odločujoče družbene institucije, ki upravljajo proizvodnjo in usmerjajo naš razvoj. V teh dneh poteka mandatno obdobje članom četrtega sklica šmarskega občinskega ljudskega odbora, ki se je pričelo 1958 leta. To niti ni dolgo obdobje, toda tudi v tako kratkem času smo s skupnim prizadevanjem dosegli lepe uspehe, s katerimi se lahko ponašamo, doživeli globoke notranje spremembe, ob katerih se utrjujejo medsebojni odnosi na podlagi socialističnih načel, se spreminja naše življenje, kakor je to povedal predsednik tovariš Joško Lojen. Prav je, da se ob tej priložnosti v imenu socialistične zveze in tako tudi v imenu šmarskih občanov, ki so večinoma strnjeni v vrstah socialistične zveze, iskreno zahvalim občinskemu ljudskemu odboru za uspešno delo, vsem članom za velik trud, nesebično in zvesto delo v prizadevanju za rast in krepitev šmarske občine.

Pred nami pa so še velike naloge, če hočemo ostvariti načrte, ki smo si jih z dosedanjim delom načrtali. Povečati bo potrebno proizvodnjo, še graditi stanovanja, sodobneje in načrtno obdelovati zemljo, razvijati turizem, za katerega so v šmarski občini ugodne razmere, urediti glavne prometne žile in še in še. To pa bomo dosegli le takrat, če bomo enotni, če se bomo spoštovali ob delu, če bomo delali načrtno in gospodarsko razumno, če bomo sodelovali vsi in se zavedali, da smo kot občina celovita enota. da so uspehi rogaške steklarne tudi uspehi celotne občine, da so proizvodni uspehi na kmetijskem gospodarstvu tudi uspehi celotne občine, da so proizvodni uspehi naših kmetov in obrtnikov tudi uspehi celotne komune in da so uspehi celotne šmarske komune ali katerekoli komune uspehi celotne naše skupnosti, ki jo utrjujemo in razvijamo v mejah naše domovine. Pri vsem tem pa moramo in moremo sodelovati vsi, temveč moramo vsi tudi sodelovati in upravljati, prevzemati odgovornost za delo, za izvajanje načrtov, za uspešno rast naše skupnosti.

V tem tiči tudi smisel človekove svobode, to je tudi eno izmed osnov za načelo rotacije, o katerem tako odločno govori naša ustava. To, da se naj izmenjujejo občani na vodilnih položajih, da se obvezno izmenjujejo člani naših skupščin, ni papirnata formalnost, temveč globoko bistvo socialističnih odnosov in upoštevanje slehernega občana, ki nima samo pravice delati, temveč ima tudi dolžnost delati in tako ima tudi pravico in dolžnost upravljati ter obenem tudi dolžnost odgovarjati za svoje delo, za rast in razvoj podjetja, ustanove, kmetije in celotne komune. Praviloma večina odbornikov, ki so doslej bili člani občinskega ljudskega odbora, verjetno ne bo tokrat ponovno kandidiralo na volitvah, toda to ne za to, ker ne bi mogli več opravljati tako odgovorne dolžnosti, temveč predvsem za to, da bo tudi drugi soobčani, ki so prav tako sposobni in dobri, prevzeli zaupano odgovornost, ker imajo do tega pravico in tudi dolžnost. Prav pa še je to, da se vedno več občanov neposredno spozna s sistemom samoupravnih družbenih mehanizmov ter se vedno bolj zavestno vključuje v proizvodnjo in upravljanje.

Pri tem, ko bomo volili novo občinsko, republiško in zvezno skupščino moramo upoštevati našo dejansko družbeno stvarnost, strukturne spremembe, ki so nastale v procesu izoblikovanja novih gospodarskih osnov ob prehodu od tipično kmetijske dežele k industrijski. Tudi v šmarni občini opazamo izrazite spremembe, čeprav še lahko rečemo, da je to kmetijska in še dokaj nerazvita občina. Toda samo v zadnjem mandatsnem obdobju se je število zaposlenih občutno povečalo in število občanov, ki se ukvarjajo prvenstveno s kmetijstvom, izdatno zmanjšalo. Še pred kratkim je bilo približno 67% pristno kmečkega prebivalstva v občini, danes je razmerje že 50%, torej približno enako. Občinska skupščina bo opravljala vedno bolj odgovorno delo, ker se povečujejo tudi njene pristojnosti. Zavedati se moramo, da skupščina ne razpravlja in odloča samo o ključnih gospodarskih vprašanjih, temveč obravnava celo vrsto zadev, od katerih je odvisno življenje in delo občanov. Občani pa nismo samo moški, občani tudi niso samo starejši ljudje, občani so tudi ženske in mladina, česar se pa doslej še v marsikaterem samoupravnem organu niso dovolj zavedali. Dosti je problemov, o katerih presojujejo ženske ali mladi ljudje lahko bolj pristojno in nepristransko kot ostali. Nihče pa ne pravi, da bi morale biti ženske v skupščinah le za to, ker so pač ženske, temveč za to, ker so kot ženske enakopravne in enakovredne proizvajalke. Pri nas je zaposlenih 38% žensk, to pa pomeni, da ta dokaj velika skupina proizvajalcev, delovnih ljudi, ima pravico, da je zastopana v najodgovornejšem organu upravljanja, v skupščinah. Prav tako mladi ljudje. In samo taka skupščina, ki bo zrastle iz dejanskih strukturnih razmer naše občine, skupščina, v kateri bodo zastopane tudi ženske in mladina, da bo lahko delala življenjsko, prožno

in plodno, da bo lahko enak vredno obravnavala vse pojave družbenega življenja v občini ter o tem tudi ustrezno odločala. Ob izbiri kandidatov na to ne bomo smeli pozabljati.

Tovarišice in tovariši, v prihodnjih dneh bodo zbori občanov, na katerih boste predlagali tiste, o katerih menite, da bodo najbolj sposobni sodelovati v skupščini, ki opravlja najbolj odgovorne naloge v občini. Obravnavali boste občinski statut v osnutku, posebno tiste člane, ki govorijo o nalogah in pristojnostih občinske skupščine. Ob tem boste še bolj doumeli, kaj dela občinska skupščina in tako boste lahko tudi presojali, kakšen naj bo tisti občan, ki vas bo v skupščini zastopal. Nedvomno to ne more biti človek, o katerem pravimo, da ne vidi čez rob svoje skleda. Član občinske skupščine naj ne pozna samo svojega ozkega kraja in njegovih problemov, temveč naj bo razgledan, da bo sposoben obravnavati tudi probleme, ki se tičejo celotne občine in naše skupnosti. Krajevna organizacija socialistične zveze naj temeljito pomisli o kandidatih, ki jih bodo predlagale, da bodo to dejansko ugledni, dobri, prizadevni občani, pa čeprav mladi. Nova občinska skupščina bo imela v občinskem zboru 34 mandatov in v zboru delovnih skupnosti 34 mandatov. To pomeni, da bodo volivne enote dokaj obsežne in bo okrog 900 občanov volilo enega člana občinske skupščine. V naši občini je precej redka naseljenost, zato se bo več vasi morale zediniti za enega člana skupščine, česar pa naj ne ovirajo vaške meje. Tu ne gre za zastopstvo posameznega kraja, temveč za občana, ki bo polnovredno sodeloval na sejah občinske skupščine in poznal razmere svoje celotne volivne enote ter občine, ki bo nepristranski, a vendar zavzet za napredek in razvoj občine in volivne enote kot celote.

Vsak čas boste obveščeni o zborih, na katerih boste razpravljali o spremembah, ki so v ustavi glede na predesnutek, ob osnutku občinskega statuta in predlagali kandidate za občinsko, republiško in zvezno skupščino. Prav gotovo bodo to najvažnejši zbori, na katerih boste z vašim sodelovanjem odločali o osnovah nadaljnjega razvoja šmarske občine. To ne more biti nikomur vseeno. Udoločujte se predvolivnih zborovanj množično! Zavedajte se, da je voliti pravica in dolžnost slehernega občana; prav tako pa tudi ustvarjanje temeljnega zakona komune: to je občinskega statuta.

Rudi Lešnik

ZAKLJUČNI GOVOR PREDSEDNIKA
ObLO tov. Joška Lojena
na protokoli seji 10. aprila 63

Tovarišice in tovariši odborniki, dragi gostje!

Dovolite mi, proti koncu mandatne dobe ljudskega odbora, na zaključni seji spregovorim nekaj besed o nalogah in problemih, ki smo jih kot posamezni odborniki in predvsem ljudski odbor kot celota skušali čim bolj uspešno reševati.

Gotovo je, da pomeni preteklih pet let pomembno obdobje na vseh področjih javnega življenja, nadaljnje demokratizacije, hitrega gospodarskega vzpona v naši domovini; to pa je gotovo imelo pomemben odraz v sleherni komuni, v slehernem podjetju in tudi v naši občini.

Naš ljudski odbor, kot ostali organi družbenega upravljanja, smo se srečevali z nekaterimi specifičnostmi, ki imajo svoj odraz v zaostalem pretežno kmetijskem področju. Od tu so izhajale tudi naše naloge, ki smo jih ob mnogo dobre volje skušali čim bolj uspešno reševati z eno samo željo, čim prej se izvleči iz zaostalosti, okrepiti materialno osnovo ter tako izboljševati delovne in življenjske pogoje občanov.

Narejenega je veliko, toda ne smemo biti nestrpni, saj je gotovo res, da je narediti vse to v nekaj letih, kar morda poprej nekaj generacij ni moglo, nemogoče.

V ilustracijo naj navedem le nekaj številčnih podatkov:

DBP se je od leta 1958 do vključno 1962 povečal od 4,474 milijonov na 6,918 milijonov din.

ND od 2,269 milijonov na 3.824 milijonov.

DBP na prebivalca je porastel od 158.000 na 221.000, ND na prebivalca od 75.000 na 125.000. V letu 1963 pa je ND planiran na 143.000.

Investicije: 2,881

a) gospodarske	1,475
b) negospodarske	1,406
c) investicije v letu 1963:	1,843
gospodarske	694
negospodarske	1,149

Kot pomemben činitelj naj še omenim elektrifikacijo. Pred vojno je le nekaj krajev v občini imelo elektriko, danes je z električnimi vodi preprežena skoraj sleherna vas, razen nekaj primerov, ki se elektrificirajo letos, ali pa se bodo v naslednjih letih.

Od leta 1958 se je število TP povečalo za 25, dalinovodov se je zgradilo 21 km, nizko-napetostnega omrežja

203 km, uporaba energije pa se je povečala od 2500 KWh na 4260 KWh. Ti podatki so samo na področju DES Celje, številk bi bile precej večje, če bi dodali Kozjansko, ki ga zajema DES Krško.

To so v številkah izraženi nekateri podatki, ki potrjujejo dokaj hiter gospodarski vzpon in pogoje za realno perspektivo.

Vzporedno z gospodarstvom so se razvijale tudi tercialne dejavnosti in družbene službe. V objektu družbenega standarda so bila vložena precejšnja sredstva. V tem obdobju je bilo zgrajenih 175 stanovanj, od tega 97 v družbeni lastni in 78 zasebnih (tu niso vštete kmečke gradnje). Precejšnja sredstva so bila vložena v zdravstvene objekte tako, da ti danes v glavnem odgovarjajo potrebam. Čeravno so se tudi v šolstvo vlagala precejšnja sredstva, je tu še več nerešenih problemov, ki bodo v bodoče zahtevali pri reševanju vsaj tako mesto, kot doslej. Potrebno bo podvzeti vse ukrepe, da bo iz leta v leto več otrok absolviralo popolne osemletke. Organizacija šolstva se razvija v tej smeri. Predvsem v zadnjem času smo temu vprašanju posvetili mnogo skrbi, kar bo treba nadaljevati. Spričo gospodarskega stanja smo se mnogo angažirali v reševanju zgoraj omenjenih in drugih vzporednih nalog in problemov. Ob tem smo morda nekoliko pozabili na druge, morda prav tako važne zadeve, kot so razni servisi za razbremenjevanje gospodinjstev, varstva otrok itd.; to bo potrebno v bodoče nadoknaditi.

Razvoj gospodarstva je vplival na dokaj hitro spremembo strukture prebivalstva, saj danes dela v kmetijstvu in od tega živi le nekaj nad 50% prebivalcev. Seveda pa se ob teh spremembah čedalje bolj postavlja vprašanje zaposlovanja ljudi, ki jih sprošča sicer počasna modernizacija kmetijstva. Ti družbeni in socialni premiki so seveda neizogibna nujnost, ki pogojujejo celoten hiter gospodarski razvoj in predvsem razvijanje socialističnih družbenih odnosov.

Preteklo obdobje je pomembno tudi v smeri utrjevanja komunalnega sistema. V vsebinsko vse boljšem in čedalje masovnejšem družbenem in delavskem upravljanju ter izpopolnjevanju sistema nagrajevanja po delu. Pozitivni rezultati teh dejstev v gospodarstvu so še omogočili odnosno nakazali potrebo, da se podoben način nagrajevanja uvede tudi v javnih službah, kot je šolstvo, zdravstvo, javna uprava itd. Torej tudi na teh področjih smelo prehajamo na tak sistem, ki vidno prispeva k kvalitetnejšemu ekspektivnejšemu delu.

V začetku naše mandatne dobe so se združile bivše tri komune: Šmarje, Rogaška Slatina in Kozje v sedanjo šmarsko komuno. Čeprav takrat določeno število državljanov tega ni smatralo za pameten ukrep, je danes to več kot jasno, da bi se vsi ti procesi ne mogli odvojati tako uspešno, da je bila to pravzaprav življenjska in ekonomska nujnost. Male občine bi gotovo bile ovira v razvijanju komunalnega sistema,

ker bi svojih funkcij v korist državljanov ne mogle uspešno izvrševati. Zaradi gospodarske zaostalosti celotnega področja naše komune še v tako združeni občini včasih nismo našli dovolj sil za uspešnejše reševanje vseh funkcij komune, ker ni bilo ustreznih materialnih pogojev. Po združitvi bivših treh občinskih ljudskih odborov v sedanjega smo kljub težavam dokaj hitro, seveda, s skrajno zavestjo in odgovornostjo vseh odbornikov, uspeli ustvariti homogeno predstavniško telo.

V obdobju dela tega ljudskega odbora smo v gospodarstvu doživljali ukrepe decentralizacije in močnega uveljavljanja ekonomike, kar je nedvomno zahtevalo velike napore delovnih ljudi, organov upravljanja in vsaj v enaki meri LO, predvsem zbora proizvajalcev. Ugotoviti moram, da so kolektivni upoštevani dane smernice in z intenzivnim sodelovanjem z nami omogočili nakazano pot razvoja v komuni. Ob upoštevanju ekonomskih odnosov in smoternejši delitvi dela smo doživljali integracijo nekaterih gospodarskih organizacij. Da je bila to ekonomska nujnost, kažejo že prvi ugotovljeni rezultati. Ta naša stremljenja pa so tu in tam zavirali tudi nekateri negativni pojavi in ekscesi, katerim so botrovale ozke lokalistične težnje, ki bi lahko ogrožale pozitivni razvoj gospodarjenja, ki temelji na socialističnih ekonomskih dogajih.

Velika demokratična pridobitev naših delovnih ljudi je nedvomno Ustava SFRJ. V obdobju priprav smo osnutek tega velikega dela z našimi občani temeljito prereševali in ob širokem zanimanju občanov ugotovili, da je potrebno res temeljito pripraviti statut komune in delovnih organizacij, tako kot jih nakazujejo naše razmere, bodoče naloge in življenjski interesi ljudi. Občinski statut je v osnutku izdelan, na prihodnjih zborih volivcev bomo o njem razpravljali podrobneje. Predvsem moramo dati v statutu pravo mesto in vlogo krajevnim skupnostim.

Tovariši odborniki, pet let skupnega dela in hotenja nas je povezovalo v to predstavniško telo. Vse naše dolžnosti smo opravljali v globokem prepričanju naše družbene odgovornosti. Če smo v vsem uspeli, potem lahko danes ob zaključku našega dela v tej obliki smelo trdimo, da smo po svojih močeh delali in sodelovali pri graditvi naših družbenih odnosov in gospodarskega napredka... Če ugotavljam to, potem menim, da bo delo bodočega ljudskega odbora prav gotovo zelo odgovorno, vendar nekoliko lažje, zaradi jasno nakazanih razvojnih možnosti.

Dasiravno se danes v tej obliki poslednjič sestajamo, želim posebej poudariti našo skupno odgovornost za vsa dela okoli priprav za volitve, ker smo do konstituiranja nove skupščine LO pred družbo odgovorni, kot smo to bili doslej.

Ustavne spremembe so prinesle tudi nekatere nove oblike v naše družbeno-politično življenje. Tako tudi menjava

kadrov v vseh predstavniških in družbeno-upravnih telesih. Gotovo je to nujnost, ki jo narekuje naš komunalni razvoj in poglobljanje v demokratične odnose. Vedno več ljudi mora upravljati, soodločati in sprejemati odgovorne dolžnosti in funkcije, zato je rotacija eden pomembnih činiteljev.

Tovarišice in tovariši odborniki, dovolite mi, da se ob peteku naše mandatne dobe vsem vam za sodelovanje iskreno zahvalim z zagotovilo, da je naše delo prispevalo h graditvi socializma v naši domovini in hkrati z željo, da boste z vašimi bogatimi izkušnjami, z vašim osebnim ugledom med občani tudi v našem nadaljnjem družbenem dogajanju pomagali po svojih močeh.

Prav tako se zahvaljuje vsem tovarišicam in tovarišem, ki so sodelovali v organih ljudskega odbora, posebej se zahvaljujem celotnemu kolektivu uprave ljudskega odbora, ki je pod izredno težkimi pogoji izvajal naročila ljudskega odbora!

ODBORNIKI, HVALA VAM!

Ob zaključku se je sekretar občinskega komiteja ZKS tov. Milan ČREPINŠEK v imenu političnih organizacij in šnarskih občanov zahvalil občinskemu ljudskemu odboru za vestno in prizadevno delo, za ves trud, ki so ga vlagali posamezniki in odbor kot celota, da so bili doseženi pomembni uspehi v gospodarskem razvoju občine, pri krepitvi socialističnih odnosov in utrjevanju socialistične zavesti. Posebej se je zahvalil za predsedniku Jošku LOJENU, podpredsedniku Sandiju VIDEČNIKU, pooblaščenim ljudskim poslancem in vsem, ki so vestno izvrševali odgovorne in destikrat težke naloge ob delu občinskega ljudskega odbora.

ALI SI ŽE VPISAN V VOLIVNI
IMENIK ?

Volivno pravico imajo vsi občani, ki so izpolnili 18 let. Volivno pravico imajo vsi proizvajalci. Voliti, to ni samo pravica naših občanov, voliti je dolžnost. Preverite, če ste vpisani v volivni imenik, da boste svoje dolžnost lahko nemoteno opravili!

Mladinke in mladinci, ki boste letos prvič volili, poskrbite, da boste pravočasno vpisani v volivnem imeniku! Z volitvami potrjujemo dosedanje uspehe in si načrtujemo jasno perspektivo.

ORGANIZACIJA VOLITEV

Občinski ljudski odbor je na podlagi zakona o volitvah odbornikov občinskih in okrajnih skupščin s posebnim odlokom določil koliko odbornikov bo štela nova občinska skupščina. Občinski ljudski odbor je na seji sklenil, da bo občinska skupščina štela v bodoče 68 odbornikov. Člen 35 zakona o volitvah odbornikov občinskih in okrajnih skupščin predvideva, da se voli vsak odbornik občinskega zbora na približno enako število prebivalcev. V naši občini je po zadnjem popisu zaokroženo 31.000 prebivalcev. Ker je skupščina določila, da se izvoli v občinski zbor 34 odbornikov, v zbor delovnih skupnosti občinske skupščine prav tako 34 odbornikov, odpade na enega odbornika približno 900 prebivalcev. Tudi nova občinska skupščina bo sestavljena iz 2 zborov, in sicer iz občinskega zbora in zbora delovnih organizacij. V občinski zbor volijo vsi občani, ki imajo splošno volilno pravico in ki so na območju občine vpisani v volilni imenik.

V zbor delovnih skupnosti občinske skupščine volijo delovni ljudje v ustreznih skupinah, in sicer:

1. V skupini gospodarstva in drugih gospodarskih dejavnosti delovni ljudje, ki delajo v organizacijah na področju proizvodnje, prometa, zvez, trgovine, gostinstva, obrtništva, komunalnih dejavnosti, bančništva, založništva in drugih časopisnih dejavnosti, nadalje obrtniki, ki so člani zbornice in obrtniški delavci, ki delajo izven delovnih organizacij.

V drugem delu te skupine pa volijo kmetje, ki so člani Kmetijske zadruge in tisti člani njihovih gospodarstev, ki so po statutu njene zadruge šteti kot njeni člani ter kmetijski delavci, ki delajo izven delovnih organizacij.

2. V skupini prosvete in kulture volijo delovni ljudje, ki delajo v delovnih organizacijah in drugih delovnih skupnostih s področja prosvete, znanosti in kulture.
3. V skupini zdravstva in socialnega varstva volijo delovni ljudje, ki delajo v delovnih organizacijah in skupnostih na področju zdravstva in socialnih služb. Tu so zdravstveni in socialni zavodi, zdravilišča, zavodi za socialno zavarovanje itd.
4. V skupini delovnih ljudi državnih organov, družbenih organizacij in društev volijo delovni ljudje, ki delajo v delovnih organizacijah - državnih organih, družbeno-političnih organizacijah, društvih in raznih voljenih funkcijah v predstavniških organih.

Znotraj zbora delovne skupnosti občinske skupščine je občinski ljudski odbor razdelil odborniška mesta tako, da odpade od 34 odbornikov zbora delovnih skupnosti na največjo skupino, to je skupino gospodarstva 75 % delovnih mest ali 26 odbornikov, na ostale 3 skupine pa naj odpade 25 % vseh mest ali 8 odbornikov.

V prvi skupini gospodarstva se razdeli število odbornikov v okviru skupine na gospodarske organizacije s področja industrije, obrti in komunalne dejavnosti in na gospodarske organizacije s področja kmetijstva. Mandat oziroma število odbornikov se razdeli tako (v naši občini KZ, Veterinarski zavod in Vodna skupnost), da odpade na kmetijski del te skupine toliko odborniških mest, kot ustreza razmerju, s katerim je kmetijstvo udeleženo pri skupnem družbenem bruto produktu občine. V naši občini odpade približno polovica celotnega družbenega bruto proizvoda na kmetijske organizacije, vsled tega imata oba dela gospodarske skupine enako število odbornikov, to je področje industrije, obrti in komunale 13 odbornikov in področje kmetijstva 13 odbornikov.

V ostalih 3 skupinah se ostalih 8 odborniških mandatov ali odborniških mest razdeli tako, da odpade na približno enako število zaposlenih v teh 3 skupinah po 1 odbornik. Po tem ključu so razdeljena odborniška mesta tako-le: skupina prosvete 3 odborniška mesta, zdravstvo 4 odborniška mesta in javne službe 1 odborniško mesto.

Znotraj skupine za gospodarstvo pa odpade za 1 odborniško mesto približno enako število delovnih ljudi v ustreznih organizacijah.

Za volitve v občinski zbor obsegajo volilne enote naslednja območja:

- I. Volilna enota Šmarje pri Jelšah 1 obsega:
Šmarje pri Jelšah, Zastranje, Vinski vrh pri Šmarju, Zadrže in Dvor.
- II. Volilna enota Šmarje pri Jelšah 2 obsega:
Sotensko pri Šmarju, Vodenovo, Vrh, Močle, Senovica, Predel, Bobovo, Mala Pristava, Prologe pri Šmarju in Belo.
- III. Volilna enota Mestinje obsega:
Lemberg, Krtince, Topolovec, Beli potok, Mestinje, Stranje in Pijovci.
- IV. Volilna enota Šmarje pri Jelšah 3 obsega:
Korpule, Gaj, Predenca, Brecljevo, Jazbine, Dol pri Šmarju, Dragomilo, Jošovec, Čerovec pri Šmarju, Kamenik, Konuško, Šerovo in Keretno.
- V. Volilna enota Šentvid pri Grobelnem obsega:
Šentvid pri Grobelnem, Bodrišna vas, Sp. Ponkvice, Sp. Selce, Gornja vas, Bodrež.
- VI. Volilna enota Grobelno obsega:
Grobelno, Platinovec, Završe, Lipovec, Rakovec.

- VII. Volilna enota Sladka gora obsega:
Sladka gora, Jerovska vas, Nova vas, Polžanska gorca,
Polžanska vas in Pečica.
- VIII. Volilna enota Vinski vrh pri Slivnici obsega:
Vinski vrh pri Slivnici, Grobelce, Bukovje v Babni
gori, Babna gora, Babno brdo, Babna reka, Lekmarje,
Brezje pri Lekmarju.
- IX. Volilna enota Kristan vrh obsega:
Kristan vrh, Kačji dol, Grličice, Laše in Hajnsko.
- X. Volilna enota Zibika obsega:
Zibika, Zibiška vas, Bezgovica, Pustike, Škofija, Vršna
vas, Strtenica, Orehovec, Zg. Tinsko in Sp. Tinsko.
- XI. Volilna enota Pristava obsega:
Pristava, Nezbiše, Vidovica, Sp. Mestinje, Dol pri
Pristavi, Jerčin.
- XII. Volilna enota Sodna vas obsega:
Sodna vas, Roginska gorca, Cmereška gorca, Sv. Ema,
Vonarje.
- XIII. Volilna enota Podčetrtek obsega:
Sopote, Rudnica, Slake in Podčetrtek.
- XIV. Volilna enota Virštanj obsega:
Virštanj, Verače, Sela, Pecelj, Imeno, Imenska gorca
in Golobinjek.
- XV. Volilna enota Kozje obsega:
Kozje, Ješovec pri Kozju in Veternik.
- XVI. Volilna enota Buče obsega:
Buče, Vrenska gorca, Zeče, Ortnice in Zdole.
- XVII. Volilna enota Pilštanj obsega:
Pilštanj, Klake, Drensko rebro, Gubno, Dobležiče,
Gostinca in Pristava pri Lesičnem.
- XVIII. Volilna enota Lesično obsega:
Lesično, Bistrica pri Lesičnem, Topolovo in Zagorje.
- XIX. Volilna enota Podsreda obsega:
Podsreda, Gradišče, Hoglek, Gorjane, Vojsko in Osredok.
- XX. Volilna enota Trebče obsega:
Trebče, Hrastje ob Bistrici, Srebernik, Dekmanca, Kri-
žan vrh, Črešnjevce ob Bistrici.

- XXI. Volilna enota Bistrica ob Sotli obsega:
Bistrica ob Sotli, Kunšperk, Polje pri Bistrici,
Ples, Zagaj.
- XXII. Volilna enota Brestovec obsega:
Brestovec, Velike Rodne, Rajnkovec, Ceste, Gaberce,
Plat, Kamence, Vinec, Pristavica, Nimno.
- XXIII. Volilna enota Ratanska vas obsega:
Ratanska vas, Irje - sp. del, Tekačevo, Male Rodne,
Topole.
- XXIV. Volilna enota Čača vas obsega:
Čača vas, Zagaj pod Bočem, Sp. Negonje, Zg. Negonje,
Gradiški dol.
- XXV. Volilna enota Rog. Slatina I obsega:
Rogaška Slatina - del, ki obsega: zdraviliški del ob
železniški progi do železniškega prelaza in ceste pro-
ti šoli, Ločendol.
- XXVI. Volilna enota Kostrivnica obsega:
Brezje pri Podplatu, Kamna gorca, Podplat, Sp. Kostriv-
nica, Zg. Gabernik, Sp. Gabernik, Podturn, Zg. Kostriv-
nica, Drevenik in Gabrovec pri Kostrivnici.
- XXVII. Volilna enota Rog. Slatina 2 obsega:
Rogaška Slatina - del, ki obsega južni del do železni-
škega prelaza in Prnek.
- XXVIII. Volilna enota Sp. Sečovo obsega:
Sp. Sečovo, Tunčovec, Čerovec pod Bočem, Irje - gornji
del in Zg. Sečovo.
- XXIX. Volilna enota Tržišče obsega:
Tržišče in Rjavica.
- XXX. Volilna enota Žahenberc obsega:
Žahenberc, Tlake, Sv. Jurij in Donačka gora.
- XXXI. Volilna enota Rogatec obsega:
Rogatec.
- XXXII. Volilna enota Stojno selo obsega:
Stojno selo, Strmec pri Rogatcu.
- XXXIII. Volilna enota Dobovec pri Rogatcu obsega:
Dobovec pri Rogatcu, Log, Trlično.

XXXIV. Volilna enota Polje ob Sotli obsega:

Polje ob Sotli, Brozovec, Prelasko, Sedlarjevo in Lastnič.

Ta odlok določa, da se odborniki v volilnih enotah, ki so oštevilčene z neparnimi številkami, volijo za 2 leti, v volilnih enotah s parnimi številkami pa za 4 leta.

Občinski ljudski odbor je nadalje sprejel odlok o določitvi zborov volilcev za občinski zbor, ki se bodo vršili na običajnih mestih (odlok bo objavljen na vseh običajnih razglasnih mestih občine).

Za zbor delovnih organizacij je občinski ljudski odbor že z zgoraj navedenim odlokom določil volilne enot in območja zborov volilcev, vendar jih v Obsotelju ne moremo v celoti objaviti, ker bi bil material preobsežen. Ves tozadevni material bomo dostavili vsem organizacijam, razglašen pa bo na vseh običajnih razglasnih mestih v občini.

Občinska volilna komisija še ni izdala odločbe o voliščih, čim bo izdana, jo bomo javno razglasili, objavili pa jo bomo v naslednji številki tega lista. V naslednji številki bomo opisali tudi način volitev v republiško in zvezno skupščino.

Slavko Zupanc

PLENUM OBČINSKEGA ODBORA SZDL
O TURIZMU IN KULTURI

29.marca je bil plenum občinskega odbora SZDL o turizmu in kulturi. Nekatera izredno pereča vprašanja na polju prosvete in kulture ter turistične dejavnosti v naši komuni, so bila povod za sklicanje plenuma, ki bi naj skušal razčistiti in rešiti te probleme.

Potreba je nakazala, da je posebna komisija obiskala vse kraje in proučila stanje turističnih društev ter vseh družbenih organizacij, predvsem pa še prosvetnih društev. Področje naše občine je turistično pomembno, saj je poleg slikovitih naravnih lepot polno zgodovinskih znamenitosti in tudi zdravilnih vrednot mineralne in sploh zdravilne vode. Vsa turistična društva ugotavljajo, da so preveč prepuščena samemu sebi, in da bo nujno potrebno ustanoviti koordinacijsko telo pri ObLO, ki bo ob povečani turistični dejavnosti preraslo v samostojno občinsko turistično zvezo.

Zmotno je gledati turizem le s področja Rogaške Slatine, zato je potrebno hitro ukrepati za razvoj za razvoj turizma na področju Obsotelja in Kozjanskega. Sedaj obstojajo društva samo v Rogaški Slatini, Šmarju pri Jelšah, Podčetrtku, Bistrici ob Sotli in Kozjem.

Razumljivo je, da je turistična dejavnost v Rogaški Slatini že tradicija in da je delo utrjeno, malo pa je bilo storjenega v ostalih področjih. Priznati moramo, da se društva, ki obstojajo, močno angažirajo in borijo za izboljšanje turizma v svojih krajih, vendar niso naletela na zadostno razumevanje in podporo.

Rogaška Slatina ima pogoje za zdraviliški turizem, ki je omejen na sezono in odvisen od gostinskih obratov, so pa še pri vsem tem druge odvisnosti z vzporednimi panogami, ki dopolnjujejo turizem (komunalna ureditev, trgovina, rpomet, kulturna, zabavna dejavnost itd.) in privabljajo goste. V naših ostalih krajih bi se naj razvil izletniški turizem, zato bi morale biti te izletniške točke mikavne, lepo urejene in s primerno reklamo podkrepljene.

Iz označenih ugotovitev, so sledili zaključki:

- Ker v komuni obstoja in uspešno deluje pet turističnih društev, se je pojavila potreba po občinski turistični zvezi. Takoj se naj formira koordinacijsko telo, ki bo začelo organizacijsko reševati in usklajevati to vprašanje.

- Pospeševati moramo izletniški turizem in zato primerno urediti naše kraje, organizirati gostinske lokale, urediti poti do zgodovinskih znamenitosti. Pri vsem tem naj sodelujejo vse krajevne organizacije v sklopu organizacije SZDL z delovnimi akcijami.
- Trgovsko podjetje se mora s svojo mrežo poslovalnic bolj prilagoditi turističnim potrebam v komuni (delovni čas, izbira blaga ipd.), posebno še v turističnem centru Rogaški Slatini.
- Na mnogo širših konceptih je treba urediti in razširiti propagando za zdraviliški turizem v Rogaški Slatini in tudi skrbeti za turistično afirmacijo ostalih krajev.
- Potrebno je čim več prebivalstva naše komune izobraževati in vzgajati v turističnem smislu, pri čemer naj bi organizacijo teh oblik vzgoje nosila turistična društva kot tudi vse politične organizacije kraja, posebno še SZDL.
- Urediti je potrebno gradivo etnografskih in zgodovinskih znamenitosti v komuni in ga v prospektih posredovati turistom.
- Svet za turizem pri ObLO je zaradi sedanje nedelavnosti potrebno okrepiti z novimi kadri, predvsem s požrtvovalnimi člani odborov turističnih društev.
- Izlete, ki jih organizira turistično društvo Rogaška Slatina, bi morali bolj usmeriti v kraje naše komune, pri čemer je seveda potrebno urediti posamezne izletniške točke v Obsotelju in na Kozjanskem.
- Svet za turizem in drugi odgovorni organi v komuni morajo odločneje pristopiti k načrtnejšemu planiranju turističnega razvoja v komuni, seveda z upoštevanjem iniciativ turističnih društev in občanov.
- Ribiška in lovska družina se morata vključiti v turistično dejavnost in s tem vplivati na dotok turistov v naše kraje.
- Razmisliti je potrebno o možnostih organizacije tradicionalnih turističnih prireditev, ki bi dala našim krajem, predvsem Rogaški Slatini, svetovni sloves.

Važnost kulturno prosvetnega udejstvovanja in sploh širjenja kulturne dejavnosti vseh panog je bila v bližnji preteklosti vsestransko poudarjena, saj je o tem vprašanju govoril na VII. kongresu ZMJ tudi tov. Tito, razpravljali sekretariat CK ZKJ, Izvršni komite CK ZKS in vsi ostali kulturno-prosvetni forumi. O osnovnih idejnih problemih na tem področju, širše razpravljajo državljani in zlasti družbeni organi v kulturnih institucijah s temeljnega vidika, da bo umetnost in kulturna dejavnost čimbolj vplivala na oblikovanje socialistične zavesti in aktivnost ljudi. Ugotovljeno

je bilo, da bi nekateri negativni pojavi lahko močno zožili družbeno bazo umetnosti in kulture, če se komunisti ne bodo močneje angažirali v boju mnenj, v katerem pride do veljave tako svobodni razvoj, kot tudi zboljševanje in uvajanje progresivne vsebine umetnosti in kulture. Komunisti se morajo nenehno individualno usposablјati ter preverjati mnenja in formirati stališča v svojih organizacijah in društvih. Hiter napredek celotnega družbenega življenja in prav tako na področju prosvete in kulture, ne zagotavlja že sam po sebi polno uveljavitev socialistične idejnosti. Nsprotno, v tem hitrem razvoju vznikajo tudi novi problemi. V njihovem naprednem reševanju se mora manifestirati polna odgovornost komunistov za oblikovanje socialistične zavesti delovnih ljudi. Za uspeh ne zadovoljujejo samo občasne akcije, temveč je potrebno stalno angažiranje komunistov in skrb za izboljšanje idejnega dela in metod prosvetnega delovanja. Kulturno prosvetno politiko izvajajo družbeni organi in organizacije, zato se morajo komunisti zavzemati za idejno presojanje kulturno prosvetnih pojavov. Posebno je važno po teh vprašanjih delo komunistov z mladino.

Komisija, ki je ugotavljala dejavnost prosvetnih društev naše komune, je ugotovila, da je marsikje vzrok nedelavnosti in pasivnosti ravno v okorelosti in neodgovornosti ljudi, ki vodijo prosvetno dejavnost na vasi in nezainteresiranost družbenih organizacij, kakor tudi krajevnih organizacij SZDL do tega vprašanja. Ta društva so organizacijsko neurejena in delajo brez začrtanega programa ter ne iščejo novih in možnih oblik. Prosvetna dejavnost mora biti vedno širšega pomena in imeti v vidiku vse občane, zato je potrebno pritegovati mlade kadre in z njimi delati ter bogatiti njihovo kulturno razgledanost. V večini primerov se pri kulturno prosvetnem delu preveč zapirajo v ožje kroge in premalo prisluhnejo težnjam mladine ter jih nedovoljno vključujejo v svoje vrste. Vprašanje kulture in prosvete, ki je samo del oblikovanja socialističnega človeka, zahteva da so prosvetna društva tesno povezana z vsemi organizacijami kraja, predvsem pa s SZDL. Prosvetni delavci se bodo morali mnogo bolj angažirati po tem vprašanju in imeti v vidiku širši vzgojni cilj, ki sega tudi izven šolskih prostorov. Klubi, ki v nekaterih krajih obstojajo, ne vršijo svojega pravega poslanstva in je v večini primerov programsko delo neurejeno. Ti prostori morajo biti bolj aktivni, lepo urejeni ter počiščeni, ker le v takem prostoru se bodo ljudje prijetno počutili. Klub, ki nima programskega sveta, ne more vršiti svojega dela v pravem pomenu, zato bodo morali tej novi obliki dela, ki je najprimernejša za širše angažiranje in povezavo ljudi, posvetiti več pozornosti. Društva bodo morala upoštevati navodila občinskih svetov ter usklajevati programe po prevdarjenih navodilih zveze ter se udeleževati posvetov, ki se sklicujejo v občinskem merilu.

Po detaljnější diskusiji so bili sprejeti sledeči sklepi:

- Posvet za prosveto in kulturo ter Svet za telesno kulturo je potrebno kadrovske okrepiti.
- Društva morajo urediti svoja organizacijska vprašanja in biti v koordinaciji ter povezavi z Občinskim svetom Svobod in prosvetnih društev.
- Krog sodelavcev se mora razširiti, pritegniti pa čim več mladine.
- Zagotoviti je potrebno nemoteno poslovanje potujoče knjižnice.
- Natančneje je potrebno proučiti odnos prosvetnih delavcev do kulturno prosvetnega dela izven šole, vrednotenje tega dela, in razloge za vpadanje aktivnosti prosvetnih delavcev v tem področju dela.
- Na osnovi analize se mora ugotoviti nagnenje posameznih prosvetnih delavcev do dela na kulturno prosvetnem področju in jih na osnovi tega usmeriti v delu, razbremeniti pa drugih funkcij.
- Proučiti možnosti posebnega sklada za prosveto in kulturo, kajti finančna in materialna sredstva ne zagotavljajo pospešen razmah kulturne dejavnosti.
- SZDL mora odstranjevati pojave rivalstva in sektašenja na področju kulturne dejavnosti v kraju. Zato naj bi v okviru KO SZDL bila stalna srečanja, sestanki vodstev posameznih društev, pri čemer naj KO SZDL skrbi za koordinirano dejavnost.
- Radio DLT Šmarje ne služi v dovoljni meri namenu, zato je potrebno, da se za uspešnejšo dejavnost formira poseben organ, imenuje glavni urednik, uredi financiranje in omogočijo boljši delovni pogoji izvajalcev programov.
- Z zaključki plenuma se mora seznaniti sindikat, vse OO ZKS, predvsem pa aktiv prosvetnih delavcev komunistov.

Pri doslednjem upoštevanju in pri koordiniranem kulturno-prosvetnem delu, bo možen uspešen boj za kulturni napredek naših ljudi, čeprav se zavedamo, da ta boj ni lahek, ne enostaven, ne kratkotrajen. Nadaljujmo ga tako, da bomo v celoti dali svoj prispevek k uresničevanju programskih načel.

Marjan Ungar.

USTAVNA RAZPRAVA IN NJEN VPLIV NA NEKATERE NAJBISTVENEJŠE SPREMEMBE USTAVNIH DOLOČIL

Vsa temeljna načela predloga ustave, so dobila popolno potrditev v doslej najširši vseljudski manifestaciji, v kateršno se je spremenila javna ustavna razprava. Nova ustava v celoti in v podrobnostih omogoča dodeljevanje naše politike usmerjene k uresničevanju Programa Zveze komunistov Jugoslavije. Nova ustava, je utrjevanje sistema, ki smo ga zgradili v izvajanju naše politike, po drugi strani pa tudi široko odpiranje svobodnih poti za polno uresničenje našega programa. Vsi moramo strmeti, da bomo šli po tej poti tako notranje zavzeti, kakor smo bili v ustavni obravnavi.

(Iz govora predsednika ustavne komisije Mihe Marinka na zadnjem zasedanju LRS IV. sklica.)

Na osnovi plodnih in živahnih razprav občanov je bila na zadnji zasedanjih Zvezne in Republiške skupščine sprejeta nova zvezna in republiška ustava. Ustavna razprava je bila res najširša ljudska manifestacija, saj je v njej sodelovalo samo v naši republiki okoli 500 tisoč občanov, na razpravah pa je diskutiralo okoli 30 tisoč občanov. (V naši komuni sodelovalo 3.250 občanov). Na osnovi teh razprav, je bilo v Sloveniji sprejetih čez 300 sprememb, ki dopolnjujejo predlog ustave. Prav je, da se sedaj po končanih razpravah in sprejetju ustave seznanimo z nekaterimi najbolj bistvenimi spremembami, ki dopolnjujejo zvezno in republiško ustavo.

Zvezna ustava

- Splošno družbeni razvoj in predvsem razvoj socialističnih odnosov med ljudmi je pogojeval spremembo imena države v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.
- Z novo funkcijo podpredsednika je urejeno nadomeščanje predsednika republike v njegovi odsotnosti. Podpredsednik je ustavno pooblaščen namestnik za razliko od preje, ko je to funkcijo vršil predsednik Zvezne ljudske skupščine.
- Načelno je sprejet 42-urnik delovnik, kar ne pomeni formalno skrajšanje delovnega časa na račun dviga proizvodnje, pač pa je posledica izrednega razmaha proizvodnosti in večje družbene odgovornosti državljanov v zadnjih letih.
- Nova ustava je obširnejša za 12 členov.

Največ vsebinskih sprememb je v tistem delu ustave, ki obravnava politični sistem in nadaljno krepitev samoupravljanja.

- Ustava postavlja načelo (10. člen), da naj se v proizvodni organizaciji izpostavijo taki odnosi, da bo v največji meri prišlo do izraza upravljanja najširšega števila proizvajalcev. To

načelo bo brez dvoma vplivalo na povečanje vloge kolektivov, njihove odgovornosti in nadležnosti, predvsem pri delitvi dohodka znotraj gospodarske organizacije.

- Prav na osnovi pobud občanov v ustavni razpravi je v ustavi posebej določena širša možnost odločanja kooperantov v kmetijstvu.
- Izkoriščanje zemlje mora biti v skladu s splošno-družbenimi zahtevami, s čemer naj bi se odpravila nesmotrnost in slabo gospodarjenje tudi zasebnih proizvajalcev.
- Ustava ponovno določa zemljiški maksimum 10 ha obdelovalne zemlje, medtem, ko bodo za gozdne površine zaradi izredno različnih pogojev v okviru države podrobnejša določila prepuščena zakonom.
- Zagotovljena je samostojnost obdelovanja družbenega knjigovodstva (družbene kontrole), ker bi vsaki vplivi lahko vplivali na nedosledno in pomanjkljivo dejavnost.
- Pravice državljanov so razširjene s tem, da imajo v delovnih organizacijah aktivno in pasivno volilno pravico (voliti in biti izvoljen), pri volitvah organov samoupravljanja, vsi člani kolektiva ne glede na starost.
- Sleherni občan je državljan SFRJ, ni pa dolžan, da se izjasni za narodnost, da se nacionalno opredeli.
- Pri 104 členu je dopolnitev v tem, da imajo krajevne skupnosti (krajevni odbori) položaj pravne osebe in da lahko določajo o vsej dejavnosti v okviru kraja.
- Posebej je določeno odgovornost poslancev do volilcev in občinske ljudske skupščine (170, 200 in 210 člen) s tem, da določena skupina volilcev lahko voli samo enega poslanca, da lahko na zahtevo večine poslancev opokliče in da poslanec ne more biti istočasno zaposlen v državni upravi.

Republiška ustava

Republiška ustava, kot tudi spremembe, je v skladu z zvezno ustavo. Zato ista dopolnila veljajo tudi za območje naše republike. Posebej pa določa:

- položaj direktorja v odnosu do kolektiva, organov samoupravljanja in komune, kar bo podrobno določeno z zakonom;
- prepuščena so večja sredstva komuni s čemer se v materialnem smislu zagarantira nadaljnja krepitev komune in širjenje decentralizacije.
- Vloga krajevnih skupnosti, ki je nakazana v zvezni ustavi, je v republiški ustavi poglobljena s tem, ko določa, da ima kra-

jevena skupnost pravico soodločati o dejavnosti gospodarskih organizacij, ki v kraju delujejo v smislu zadovoljevanja potreb standarda občanov v okviru krajeвне skupnosti (trgovina, gostinstvo ipd.)

O b č a n i ! Zvezna in republiška ustava stā sprejeta. Naša skupna dolžnost je, da se nenehno borimo za uresničevanje načel; ki so s tem postavljena, da jim dami življenje in s tem postanemo aktivni tvorci bodočnosti in povespešenega razvoja naše družbe in socializma.

PO NAŠIH KRAJIH SKOZI ČAS
(Zapisek za naše šolarje)

Dopolnilo in popravek k zapiskom za naše šolarje -- Po naših krajih skozi čas

V drugi številki "Novega Obsotelja" smo začeli objavljati krajše sestavke o najpomembnejših dogodkih posameznih krajev šmarske občine. Sestavljalce prosimo, da predajo material s svojim podpisom, predhodno pa preverijo točnost vseh podatkov.

Na željo Zdravilišča iz Rogaške Slatine, objavljamo pripombe in dopolnilo k opisu zgodovine tega kraja:

- Obdobje, ki opisuje zgodovino po vojni, je mnogo preskromno.
- Stavek v zadnjem odstavku Petega obdobja je neresničen. Ta stavek pravi, da z dodajanjem CO₂ vodo izboljšujejo; to pa ne drži, ker CO₂ vodi ne dodajajo, ampak celo odvišnega prodajajo.

Zdraviliščar prosimo, da neljubo netočnost oprostijo, bralce pa, da upoštevajo popravek.

Bistrica ob Sotli

Na mestu, kjer stoji danes vas Bistrica, so našli izkopanine iz ilirske dobe, v srednjem veku se je vas prvotno imenovala Leskovec. Leta 1475 so Turki na povratku s Koroške pri vasi popolnoma uničili vojsko žige pl. Pohlheima. Prvotna cerkev v Bistrici ob Sotli se omenja že l. 1054. V turški dobi je cerkev s treh strani obdajalo taborsko obzidje, ki je delno še ohranjeno.

Napadi Turkov niso prenehali. Leta 1532, ko je sulejman ponovno oblegal Dunaj, so Habzburžani odločili ustanoviti vojno krajino, kamor se je odselilo tudi nekaj vaščanov vasi Leskovec.

Tudi kuga tem krajem ni prizanesla. Še danes stojijo ob poteh kužna znamenja v spomin na strašne dni, ki so bili v času od 1645. do 1646. leta. Taka znamenja stoje na poti od Bistrice proti Stadlerju, proti Podsredi in na sv. Gorah ter skorajda v vseh vaseh. Mnogo jih je tudi že uničenih. Cerkevni stolp je bil obnovljen leta 1654, vsa cerkev pa je bila preslikana v letih 1868 do 1872. Delo je opravil nek italijanski slikar Tomaž Fantomi. Po njej je vas dobila ime Sv. Peter, sedaj Bistrica ob Sotli

Vas Črešnjevce se prvič omenja 1213. leta. Ta ima kamnito znamenje na polju pri vasi, katerega je postavil 1642 Jurij Narat z napisom in letnico. Tudi v Hrastju še stoji staro kamenito znamenje "Ahac", ki je kužno znamenje iz leta 1461. Blizu Plesa je cerkev sv. križa na Vini gori, ki je bila zidana 1665 leta. V Sreberniku stoji znamenje, postavljeno 1749. leta.

Na cesargradu so bili grofje Erdšdyji, temu so morali kmetje delati najprej tlako. Tako so morali nekaj časa kot tla-ko delati 365 delovnih dni, to je celo leto ali pa 50 prevozov z vprego. Dajati so morali tudi valpte, paznike na posestvu. Poleg tlake je dajala zadruga grofu desetino in posebne darove ob večjih praznikih in pomembnejših dogodkih v družini. Cesarju in cerkvi so dajali: martinina - davek za uživanje zemlje, harmica - carina za uvoženo blago, dimnica - cerkvi posebej desetino vsega, riz ali dika - izreden davek, ki se je zlasti povečal v času turških vpadov itd.

Skupno so dajali tlačani fevdalcem nad 20 vrst raznih dajatev. V isti knjigi potrjuje, da so pri nas na Štajerskem vladali isti odnosi kot v Zagorju. V tej knjigi Dedjer tudi citira, da so bila ta ozemlja last celjskih grofov in naslednikov grofov Tatenbachov. V številnih uporih tlačanom Sotla ni bila meja. V velikem punktu 1515, ki je trajal 3 mesece in v kateri je kmečka vojska narasla na 80.000 ljudi, se je bila ena glavnih bitk, v kateri so tlačani naskakovali grad Kunšperk - 12. julija 1515. leta.

Ptelinje pero, ki je bilo tudi v vstaji Matije Gubca znamenja tlačanskega upora, se je prvič pojavilo pri kmetih - tlačanih na posestvu cesargrad. Iz listin je videti, da so tlačani tega gradu dne 29. januarja 1573 navneli na grad, prodrli v notranjost, odsekali glavo skrbniku posestva, sežgali del gradu in odvlekli s seboj nekaj topov in pušk. Banica Barbara Erdšdy, vdova po Petru Erdšdyju se je zatekla v nek del gradu, kamor tlačani niso mogli prodreti. Pred tem so bili izvoljeni kmečki kapetani. Vodja punta je bil Matija Gubec. Glavnino vojske je vodil Ilija Gregorič, ki je krenil iz cesargrada v našo Štajersko, da bi dvignil tlačane naših krajev. Vstaja je zajela Zagorje in dele Kranjske in Štajerske. Zgodovinarji ocenjujejo število puntarjev od 16.000 do 60.000 mož. Toda plemiška vojska pod poveljstvom hrvaškega bana in zagrebškega škofa Jurija Draškovića, je bila močnejša. Imela je konjenico, a razem tega je ostra zima ovirala slabo oblačene tlačane. Gregorič je bil potolčen najprej pri Krškem - 5. februarja, nato je bil odred tlačanov razbit pri Kerestincu. Gregorič se je umaknil v Zagorje, kjer ga je pri prehodu čez Sotlo ob so-točju Bistrice in Sotle premagal celjski kapetan Jurij Stattenbach (po Dedjeru pa je bil premagan pri prehodu čez Sotlo med Bistrico in Kumrovcem). Naslednji dan se je začela

odločilna bitka z glavnino uporniških tlačanov pri Dolnji Stubici, kjer je bil vodja Matija Gubec. Bitka se je končala s porazom kmečke vojske.

Tlačani so bili hudo kaznovani. Letopisci pripovedujejo, da je po vaseh viselo po drevju na stotine kmetov. Posebno okrutna je bila Barbara Erdödy iz cesargrada. Tov. Tito pripoveduje o njej: "Če smo se ponoči kot otroci prebudili iz nemirnega spanja, nas je mati strašila s črno kraljico s cesargrada, govoreč: da nas bo odnesla, če ne bomo zaspali." Tako se je še po 300 in več letih ohranil spomin na strašne dni po gubčevi vstaji.

Kunšperk:

V vasi so našli izkopanine iz starejše bronaste dobe. Kunšperski grad na hribu 598 m nad vasjo je dal zgraditi verjetno že grof Engelbert pilštanjski 936-980. Prvi znani posestnik tukajšnje okolice. Nasledila ga je sorodniška rod bina Bleže-Seliška, ki je imela tu eno izmed upravnih središč svojih obsežnih posestev med Savo in Sotlo. Leta 1072 je prevzela vsa njihova posestva krška škofija. Krški škof je dal grad podreti in sezidati novega. Leta 1681 je prišel grad v stalno last grofov Tattenbachov, ki so bivali na bizeljskem gradu. Zato je pričel razpadati in so ostale le razvaline. Pri gradu je bila poleg deželskega sodišča tudi mitnica. Naselbina pod gradom je bila v preteklosti zelo pomembna. Kot trg se Kunšperg navaja 1566-1575 v pritožbi, ki so jo vložili tržani pri kralju zoper Gašperja Stubenberga, ki je trgu nasilno ukinil tedenske sejme. Pozneje so trški privilegiji prenehali.

Šola v Bistrici ob Sotli:

V začetku 19. stoletja v hiši Jožefa Koreninija. Mize in dve dolgi klopi je bilo vse pohištvo. Pouk je obiskovalo kakih 30 otrok. Zanimanje za pouk je bilo slabo. Prvo šolsko poslopje so postavili 1829. Najprej je bila šola enorazredna. Pozneje dvorazredna. 1895 so zgradili novo - sedanje šolsko poslopje. Šola je postala 5-razredna. Tovariš Tito je v tej šoli obiskoval v letu 1901 3.razred.

Viri:

Gornji zapiski so vzeti iz leksikona dravske banovine, iz "Titovega življenjepisa", iz ostankov raznih kronik in podatkov domačinov. Cerkevna in šolska kronika sta bili med vojno uničeni.

Iz omenjenih virov zbrala v letu 1954

Milena Romih

Celje - skladišče

D-Per

575/1963

1119630158,3

COBISS

3982048 KNJ - CELJE